■حضرت امیر المؤمنین علی(ع):
سلامت جسم از گواراترین بهره هاست.

■اذان ظهر: ۱۲:۱۷ ■غروب آفتاب: ۱۷:۲۵
■اذان مغرب: ۱۷:۴۵ ■نیمه شب شرعی: ۲۳:۳۳
■اذان صبح فردا: ۵:۴۱ ■طلوع آفتاب فردا: ۷:۰۸

روزنامه اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی

همشهری

■دوشنبه ۶ بهمن ۱۴۰۴ ■سال سی‌وچهارم ■شماره ۹۵۹۸

سرمایه گذاری برای تولید

حافظ
چمن، حکایت اردیبهشت می گوید
نه عاقل است که نسیه، خرید و نقد، بهشت

■پذیرش آگهی: ۸۴۳۲۱۰۰۰
■چاپ: همشهری
■تلفن: ۴۸۰۷۵۰۰۰

■توزیع و اشتراک: موسسه نشر گستر امروز نوین
■تلفن توزیع: ۶۱۹۳۳۰۰۰
■تلفن اشتراک: ۶۱۹۳۳۱۱۴

■دفتر مرکزی: تهران، خیابان ولیعصر (عج)، کوچه شهید سیدکمال قریشی، شماره ۱۴
■کدپستی ۴۵۹۵۶-۱۹۶۶۶ ■تهران، صندوق پستی ۱۹۳۹۵/۵۴۴۶
■تلفن: ۲۳۰۲۳۰۰۰، نمابر: ۲۲۰۴۶۰۶۷ ■ارتباط با مشتریان: ۲۳۰۲۳۰۲۳

■همشهری آنلاین: www.hamshahrionline.ir
■سایت روزنامه: newspaper.hamshahrionline.ir

صفحه آخر

■صاحب امتیاز: مؤسسه همشهری
■مدیر مسئول: محسن مهدیان
■سردبیر: دانیال معمار
■دبیر تحریریه: شهرام فرهنگی
■معاونان سردبیر: علی عمادی، شاهین امین
■مدیر فنی: حامد یزدانی
■مدیر هنری: مهدی سلامی
■دبیر عکس: امیر پناهپور

سیاسی و دیپلماتیک:
■مدیر: حسین ارجلو
شهرنگار:
■مدیر: پروانه بهرام‌نژاد
■دبیر: مریم باقرپور
اقتصاد:
■مدیر: حسین لطفی
■دبیر: مریم موسی‌پور
تماشاگر:
■مدیر: امیرمحمد یعقوب‌پور
■دبیر: لیلی خرسند
گزارش:
■مدیر: فهیمه طباطبایی

سرزمین من:
■مدیر: سیده زهرا عباسی
■دبیر: زهرا رفیعی
تندرستی:
■مدیر: جواد نصرتی
■دبیر: مریم سرخوش
سرنخ:
■مدیر: جواد عزیزی
■دبیر: محمد جعفری
دانستنیها:
■مدیر: ساسان شادمان
■دبیر: زهرا خلجی
محله:
■دبیر: زکیه سعیدی

جامعه:
■مدیر: مسعود میر
■دبیر: فاطمه عسگری‌نیا
۲۴ (سینما و تلویزیون):
■مدیر: سعید مروتی
■دبیر: علیرضا محمودی
صفحه آخر:
■دبیر: عیسی محمدی
سرگرمی:
■دبیر: فرزام شیرزادی
طرح و گرافیک:
■دبیر: محمدعلی حلیمی

■سردبیر آنلاین: سید مجتبی صادقی
■معاونان آنلاین: کامران بارنجی، حامد فوقانی
■مدیر محتوای تلویزیون: محمدعلی مقدسیان
■مدیر چندرسانه‌ای: زهراسادات بهشتی
■مدیر پخش زنده: امیرحسین محمددوست
■مدیر تولید تلویزیون: الهه سادات بهشتی
■مدیر فضای مجازی: محمدحسین امیری

سوژه روز

درمان با عینک‌های واقعیت مجازی

از اواخر دوره حملات رژیم صهیونیستی به نوار غزه و تا پس از فروکش کردن حمله‌ها، شماری از کارشناسان، برنامه‌نویسان و مشاوران برای کمک به کودکان و نوجوانان آسیب‌دیده از جنگ این سرزمین، دست به تجربه‌ای تازه زدند. آنها با استفاده از عینک‌های واقعیت مجازی محلی، رویکرد درمانی جدیدی را در پیش گرفتند. این درمانگران تلاش دارند به کودکان و نوجوانان در غلبه بر آسیب‌های روانی جنگ کمک کنند و بخشی از شکاف قابل توجه در خدمات پشتیبانی سلامت روان را به این صورت پوشش دهند. در این برنامه، چادر سفیدی در منطقه الزویداء (در مرکز نوار غزه) برپا شده است. در این چادر کودکان و نوجوانان، عینک‌های واقعیت مجازی را همراه با دسته‌های مربوط به آن می‌گیرند و با راهنمایی کارشناسان، به دنیای مجازی پا می‌گذارند و در فضایی متفاوت و دور از ویرانی‌های اطرافشان غرق می‌شوند. یکی از کودکان به فضای خالی چادر دست دراز می‌کند؛ گویی دارد پرنده‌ای را لمس می‌کند که پیش روی او در پرواز است. دیگری سگی را صدا می‌زند که در فضای واقعیت مجازی دارد به او نزدیک می‌شود و به او می‌گوید که «بیا اینجا.» سومی طوری دستش را تکان می‌دهد انگار که مگسی را از خود دور می‌کند. صلاح ابو رکاب، پسر ۱۵ ساله‌ای که در طول جنگ از ناحیه سر آسیب دیده است، دنیایی را که دیده اینطور توصیف می‌کند: «اینجا باغ زیبایی بود پر از درخت و چمن و گل. در اینجا راحت بودم، لذت بردم و آرامشی را احساس کردم که مدت‌هاست آن را تجربه نکرده‌ام.»
عبدالله ابو شماله، سرپرست بخش روانشناسی این گروه می‌گوید: «این فناوری برای ما فراتر از فرار ساده از واقعیت است. ما در این فناوری از بازی‌ها و برنامه‌های درمانی استفاده می‌کنیم که به‌طور خاص برای کمک به کودکانی طراحی شده که از آسیب‌های روانی رنج می‌برند.»

دور دنیا

یوزهای مومیایی در عربستان

دانشمندان در غارهای شمال عربستان سعودی بقایای مومیایی‌شده‌ای از یوزپلنگ‌ها را کشف کرده‌اند که بین ۱۳۰ تا ۱۸۰۰ سال قدمت دارند. این کشف در نزدیکی شهر عرعر انجام شده و شامل ۷ مومیایی کامل و استخوان‌های ۵۴ یوز دیگر است. این یافته بی‌سابقه، پنجره‌ای تازه بر جمعیت‌های فراموش‌شده یوزپلنگ‌ها در منطقه می‌گشاید. فرایند مومیایی‌شدن که معمولا با مصر باستان شناخته می‌شود، می‌تواند به‌صورت طبیعی نیز در محیط‌هایی مانند یخچال‌های طبیعی، شن‌های بیابانی و لجنزارها رخ دهد. در این مورد، شرایط خشک و دمای پایدار غارها احتمالا نقش مهمی در حفظ اجساد ایفا کرده‌اند. یوزهای کشف‌شده با چشمانی کدر و اندام‌هایی خشک‌شده، ظاهری شبیه پوسته‌های خشک دارند.
از نظر کارشناسان هنوز مشخص نیست چرا این تعداد یوزپلنگ در این غارها حضور داشته‌اند، اما احتمال داده می‌شود که این مکان، پناهگاهی برای زایمان و پرورش توله‌ها بوده باشد.
در گذشته نیز نمونه‌هایی از گربه‌سانان مومیایی‌شده مانند توله‌ای از گربه دندان‌خنجری در روسیه کشف شده‌اند، اما شکل کامل پستانداران بزرگ مومیایی‌شده بسیار نادر است. برای ماندگاری چنین اجسادی، علاوه بر شرایط محیطی مناسب، این پستانداران باید از دسترسی لاشخورهایی مانند پرندگان و کفتارها نیز در امان بمانند.
دکتر «احمد بوق» از مرکز ملی حیات‌وحش عربستان، این کشف را «کاملا بی‌سابقه» توصیف کرده و گفته: «یافتن شواهدی تا این حد سالم از یوزهایی که در گذشته در این منطقه می‌زیسته‌اند، بی‌نظیر است.» یوزپلنگ‌ها زمانی در بیشتر مناطق آفریقا و بخش‌هایی از آسیا پراکنده بودند، اما امروزه تنها در ۹ درصد از زیستگاه‌های پیشین خود باقی مانده‌اند و دهه‌هاست که در شبه‌جزیره عربستان مشاهده نشده‌اند. از بین رفتن زیستگاه، شکار بی‌رویه و کمبود طعمه از دلایل اصلی کاهش جمعیت آنهاست. برای نخستین‌بار، دانشمندان توانسته‌اند DNA این یوزهای مومیایی‌شده را بررسی کنند و دریافته‌اند که بیشترین شباهت ژنتیک را با یوزهای امروزی آسیایی و شمال آفریقا دارند. این یافته می‌تواند در برنامه‌های احیای جمعیت یوزها در زیستگاه‌های پیشین‌شان نقش کلیدی ایفا کند.

عکس‌ها: همشهری / محمد عباس‌نژاد

سفر به تاریکخانه نفاق

مروری بر اسناد خیانت و سرنوشت تلخ اعضای سازمان مجاهدین خلق در موزه «اسرار سازمان»

واقعیت‌های تاریخی همیشه پشت کلمات خشک کتاب‌ها پنهان نمی‌مانند. گاهی تاریخ در سکوت سرد یک خانه تیمی، در دستخط‌های لرزان پیش از ترور و در غبار نشسته بر اسناد یک خیانت خانگی جان می‌گیرد و پیش روی ما می‌ایستد. حالا در قلب تهران، دری به‌سوی یک هزارتوی تاریک باز شده؛ جایی به نام موزه دائمی «اسرار سازمان». اینجا خبری از ویترین‌های مجلل و اشیای نفیس موروثی نیست؛ اینجا هر سند راوی سقوط انسانیتی است که در پای قدرت‌طلبی ذبح شده. قدم زدن در موزه اسرار سازمان مجاهدین خلق تماشای عریان مسیری است که از ادعای مبارزه آغاز شد و به بن‌بست جاسوسی و جنایت رسید. «اسرار سازمان» روایتی است از جان‌هایی که در آتش جاه‌طلبی رهبران فرقه و اطاعت‌های کورکورانه سوختند و خانه‌هایی که به جای مأمن، به شکنجه‌گاه تبدیل شدند. برای نسل جوانی که آن روزهای پرالتهاب را تنها در لابه‌لای خطوط سرد کتاب‌ها خوانده این موزه یک «ماشین زمان» است؛ فرصتی برای لمس واقعیت بدون فیلتر و درک فاصله خونین میان شعار تا عمل. دیوارها اینجا حرف می‌زنند از گذشته‌ای که اگر به‌درستی روایت نشود، ممکن است در لباسی دیگر تکرار شود. اینجا فراتر از یک موزه معمولی، فریاد بلند حقیقتی است که در کالبد اشیا به یک «هشدار مجسم» برای امروز و فردای ما تبدیل شده است.

سفره‌ای که با گلوله و سلاح چیده شد؛ خانه‌های تیمی مأمن زندگی نبود، انبار باروت و مرکز طراحی ترور بود. تضاد تلخ میان چیدمان خانگی و ابزارهای کشتار در این قاب به‌وضوح پیداست.

آهن‌پاره‌های یک اتومبیل منفجر شده و طناب‌هایی که یادآور شکنجه‌های وحشتناک است. این بخش از موزه روایتگر «عملیات مهندسی» و جنایاتی است که در خانه‌های تیمی پیکر شهروندان بی‌گناه را به خاک و خون کشید.

موتورسیکلتی که ابزار ترور شد؛ در کنار دیواری که تیترهای خونین دهه ۶۰ را روایت می‌کند. اینجا نماد روزهایی است که امنیت شهر با عملیات‌های کور سازمان، میان دود و آتش هدف گرفته شده بود.

صندلی‌های خالی و داغ سنگین هفتم تیر؛ اینجا بازخوانی انفجار دفتر حزب جمهوری اسلامی است؛ قاب‌هایی که هر کدام روایتگر چهره‌هایی است که در مسیر خدمت، هدف کینه تشکیلاتی نفاق قرار گرفتند.

صدها جفت کفش، نماد جان‌هایی که ناگهان از حرکت ایستادند. دیواری از چهره‌ها و نقشه‌ای که با نور قرمز سرخ‌شده وسعت جنایاتی را نشان می‌دهد که از قلب تهران تا مرزها گسترده بود.

صدای ضبط‌شده نفاق؛ نوارهای کاست و دستگاه‌های ریل ابزارهای جاسوسی و انتقال دستورات ترور بودند. تلفن‌هایی که پیام‌آور مرگ بودند و صداهایی که تاریخ خیانت را در دل مغناطیس خود حبس کرده‌اند.

صندلی‌های خالی در برابر دیواری از چهره‌ها تالاری برای تأمل در تاریخ تلخی

نمودار یک سقوط؛ این نمودار تشکیلاتی در کنار هیاهوی رسانه‌ای آن سال‌ها نشان می‌دهد چگونه یک جریان مدعی به ماشین سازمان‌یافته کشتار و جاسوسی تبدیل شد.

گشت و گذار

وقتی قطارها پرواز می‌کنند

تصور کنید در ایستگاه توکیو سوار قطار می‌شوید و پیش از آنکه نوشیدن فنجان قهوه‌تان تمام شود، به شهر ناگویا رسیده‌اید. این یک داستان علمی-تخیلی نیست؛ ژاپن با توسعه قطار مگلو سری «LO» در حال جابه‌جا کردن مرزهای سرعت روی زمین است. غول جدید صنعت ریلی ژاپن با ثبت رکورد ۶۰۳.۵ کیلومتر بر ساعت نه‌تنها عنوان سریع‌ترین قطار جهان را به خود اختصاص داده، بلکه رقبای قدرتمندی مثل مگلوی شانگهای و قطارهای سریع‌السیر اروپا را فرسنگ‌ها پشت سر گذاشته است.
اما راز این سرعت خیره‌کننده چیست؟ پاسخ در «جادوی آهن‌رباها» نهفته است. در فناوری مگلو قطار با استفاده از نیروی مغناطیسی از روی ریل بلند و در هوا شناور می‌شود. با حذف اصطکاک چرخ‌ها با ریل، این قطار عملا روی هوا پرواز می‌کند و با کمک موتورهای الکتریکی قدرتمند به سرعتی می‌رسد که پیش از این تنها برای هواپیماها ممکن بود.
با راه‌اندازی این خط، زمان سفر بین توکیو و ناگویا از ۹۰ دقیقه به تنها ۴۰ دقیقه کاهش می‌یابد. همچنین مسیر توکیو تا اوزاکا که اکنون بیش از ۴ ساعت زمان می‌برد، در کمتر از ۶۰ دقیقه طی خواهد شد؛ اتفاقی که ۳ کلانشهر بزرگ ژاپن را به یک «کلان‌منطقه» به‌هم‌پیوسته تبدیل می‌کند.
البته این پرواز روی زمین ارزان به دست نیامده است. ژاپن تاکنون بیش از ۵۲ میلیارد پوند هزینه صرف این پروژه کرده و با چالش‌های مهندسی فراوانی روبه‌رو شده است. اگرچه پیش‌بینی می‌شد این قطار زودتر به بهره‌برداری برسد، اما حالا با تأخیری چندساله چشم‌انداز افتتاح آن بین سال‌های ۲۰۳۴ تا ۲۰۳۵ ترسیم شده است. ژاپنی‌ها ثابت کرده‌اند که برای رسیدن به آینده، حتی اگر لازم باشد میلیاردها دلار هزینه کنند و سال‌ها منتظر بمانند، از خیر «سرعت» نخواهند گذشت، هرچند در قاره سبز (اروپا) هنوز بسیاری معتقدند لذت سفر به آرامش و تماشای مناظر است، نه فقط زود رسیدن.

عکس خانه

پاسخ پشیمان‌کننده بر دیوارهای پایتخت

میدان انقلاب بار دیگر به آینه تمام‌نمای اقتدار و مواضع صریح ملت ایران تبدیل شد. جدیدترین دیوارنگاره این میدان با تصویری سهمگین و هشداردهنده از درهم کوبیدن ناوهای متجاوز در میان امواج خروشان رونمایی شده است. این اثر که با شعار دوزبانه «آن که باد بکارد توفان درو می‌کند» اکران شده، پیامی روشن به ماجراجویی‌های دشمنان در منطقه دارد. در این طرح گرافیکی، نمادهای قدرت پوشالی نظامی، از جمله ناو هواپیمابر، در برابر توفانی از اراده و خشم مقدس به تصویر کشیده شده‌اند. عبارت If you sow the wind، you will reap the whirlwind در کنار متن فارسی، مخاطب بین‌المللی را مستقیما خطاب قرار می‌دهد تا بداند هرگونه تعرض پاسخی به‌مراتب ویرانگرتر در پی خواهد داشت. این دیوارنگاره نه‌تنها یک اثر هنری، بلکه روایتگر روحیه ایستادگی در پایتخت است. تصویر غرق شدن تجهیزات نظامی در میان رنگ‌های سرخ و آبی متلاطم نشان‌دهنده آن است که خلیج‌فارس و آب‌های منطقه جایگاه امنی برای بدخواهان نخواهد بود. حالا رهگذران یکی از شلوغ‌ترین میدان شهر هر روز با دیدن این قاب به یاد می‌آورند که هر کنش خصمانه توفانی سخت به پا خواهد کرد.